

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארגון נופות**

442

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"אֶךְ אֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ... לְדַעַת כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשֶׁכֶם"

חילול ה' או קידוש ה'?

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

בעל פה מה שכרה! והענין נפלא; אילו לא אמר זאת רשב"ג האם היה אפשר לעלות על הדעת ללמוד דבר צדדי מתוך עומק הדברים שנאמרו כאן, כי הרי פסוק זה פירשו חז"ל בענין השבת, שהשי"ת מקדש את ישראל בקדושת השבת?

אלא שיש לעמוד על סוד חכמים; שרשב"ג הבין שמלבד מצות השבת וקדושתה, יש בה משום **'מתנה טובה'** שהקב"ה נתן לישראל במצות השבת. ומהי המתנה הטובה? **ביארו בגמ';** שהוא המתן שכר של השבת **והמתן שכר הוא;** שיכול אדם מישראל להגיע לשיא המעלות עד להתענג על ה', אם יתענג בכל אפשרותו בעונג השבת והיה שכרו בעולם הזה להשיג את העונג העליון שהוא סוף במדרגת הקדושה.

והעונג מצד האדם באופנים גשמיים; בדגים גדולים או קטנים אם עשאו לכוון שבת, שבוה יהא מתענג על ה' בתכלית השלמות, **נמצא כי שלשה מיני עונג הם;** העונג שבפעולת האדם, **העונג העליון של;** **"אֶז תִּתְעַנֵּג על ה'";** לבד מהעונג של השכר שיהא לו עבור כל זה בעונג של לעתיד לבוא, שהוא למעלה מן ההישגים הבאים לאחר העונג העליון של; **"אֶז תִּתְעַנֵּג על ה'".**

ואחר שלמדנו זאת בא רשב"ג

המשך בעמ' 2 <<<

עבודה מחושבת מראשה ועד סופה, עד שמגיעים לאותה דרגה עליונה שעליה אומר ה'מסילת ישרים', שתחילתה עבודה וסופה גמול מתנה מן השמים והנה בשבת קודש מדלגים אנו על כל המדרגות של שלמות וכל אחד יכול להגיע לידי שלמות זו ביום שבת קודש, שהרי הובטח עזר מן השמים ביצירת נשמה יתירה.

איתא בגמרא; 'תניא נמי הכי; "לְדַעַת כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשֶׁכֶם" א"ל הקב"ה למשה: "מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם". מכאן אמר רשב"ג: "הנותן פת לתינוק צריך להודיע לאמו". מאי עביד ליה? אמר אביי: "שאיה ליה משתא ומלי ליה כוחלא" ... איני והאמר רב חמא ברבי חנינא: "הנותן מתנה לחברו אין צריך להודיעו שנאמר; "ומִשָּׁה לא יִדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו"?' (שמות' לד כט) לא קשיא; הא במילתא דעבידא לאגלויי, הא במילתא דלא עבידא לאגלויי. והא שבת דעבידא לאגלויי? מתן שכרה לא עביד לאגלויי' (שבת' י:).

ופירש"י; 'להודיעם שאני רוצה לקדשם. שאיה ליה משתא' ישפשפנו בשמן בין עיניו דבר הנראה שתשאלנו אמו מי עשה כן? ויאמר לה התינוק: "פלוגי עשה וגם פת נתן לי". והוא הודיעם ע"י משה

כתב הרמב"ם; 'וכל השומר את השבת כהלכתה ומכבדה ומענגה כפי כחו, כבר מפורש בקבלה שכרו בעולם הזה, יתר על השכר הצפון לעולם הבא, שנאמר; "אֶז תִּתְעַנֵּג על ה' וְהִרְכַּכְתִּיךָ על פְּמִי אֶרֶץ וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִי ה' דִּבֶּר"' (ישעיה' נח יד) ('שבת' ל טו). **מדגיש הרמב"ם; שמלבד השכר הצפון לעוה"ב, אחרי שקיים האדם מצות עונג שבת, בא לו השכר בעולם הזה של;** **"אֶז תִּתְעַנֵּג על ה'";** היינו; שנותנים לו האפשרות והכח לבוא למדרגה נעלה זו של; **"אֶז תִּתְעַנֵּג על ה'".**

אנו רואים כמה עזר מן השמים הבטיח ה' יתברך על קיום דבר זה, נותנים לו כלים מיוחדים נשמה יתירה, כדי שיהיה לו הכח לאכול ולשתות ולשמוח ולהתענג בשתיית היין, כדי להתענג על ה' בעונג שבת, הרי ידוע כי **בכל דבר הובטח לאדם; 'בא ליטהר מסייעין אותו'** ('שבת' קד). מן השמים זוהי הבטחה כללית, אבל בכאן בא בקבלה, הבטחה על שכר מיוחד של; **"אֶז תִּתְעַנֵּג על ה'";** ולא שכר לעתיד לבוא אלא מיד בעולם הזה, מפני שלא מילתא זוטרתא היא להגיע לידי מדרגה גבוהה זו להתענג על ה' שהוא ענין של קדושה.

קדושה זוהי מעלה של שלמות שמגיעים אליה אחרי ההשתלמות בכמה מידות כמבואר ב'מסילת ישרים', שזוהי

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

ומוסיף לנו דבר שכלל לא היינו מעלים על דעתנו; שצוה הקב"ה למשה שילך ויודיעם לישראל, שהקב"ה רוצה שישראל ידעו כי רוצה הקב"ה לתת להם מתנה זו, כדי שמתוך זה תבוא האהבה בלבם להיות אוהבים את השי"ת, שהוא כ"כ משתדל באהבתו לענגם עונג שלם בתכלית השלמות. ויוצא מזה שמלבד שאנו צריכים לאהוב את השי"ת בכל לב ונפש, צריכים אנו ללכת בדרכיו ולהתנהג כך עם חברנו ושכנינו לבקש שלום עמהם, לחפש דרכים לתת פת לתינוק ליצירת ידידות ולהודיע לאמו, כדי להרבות אהבה ורעות בישראל.

הגמ' שואלת; כיצד יעשה כדי שתדע אמו? **אומרים חז"ל;** שכוחלים לתינוק סביב העין בצבע כחול והאמא תראה ותשאל: "מי כחל לך סביב העין"? והוא יספר שהשכנה הטובה שגרה כאן שגם נתנה לו פת היא כחלה לו. ולמה אמרו זאת בתחבולות כאלו ולא הסכימו שימצא את אמו ויאמר לה שנתן פת לתינוק שלה? **הטעם מובן בפשטות;** שצריך לדעת גם איך להודיע כשנותנים פת לתינוק, שבסתם הודעה שיוודיע לאמו שנתן לילד שלה יתכן מאד שהאמא תגיב: "שאיננה עניה ולא מקבלת צדקה". ואולי גם עלולה להקפיד ואולי גם יבוא לידי תרעומת מצידה, כי איננה צריכה שירחמו אחרים על התינוק שלה והיתה כועסת על התינוק למה לקח מאחרים כאילו הוא ילד רעב? **למדו אותנו חז"ל;** לגלגל את הדבר בדרך חכמה והאמא תדע מעצמה ע"י התינוק בפניו. והנותן איננו יודע ואיננו מרגיש כלל שנתן לתינוק משהו והוא איננו מוצא מקום לתת לדבר כל חשיבות ורק אז תצא מזה המעשה אהבה ושלוש ורעות.

ענינים שלמים מלמדים אותנו בסוגיא זו; עד היכן מגיע עונג שבת הנעשה עם הכרה ושכרו בעולם הזה וממנו להגיע בנקל למדרגה של; **"תתעצב על ה"** בתכלית השלמות. ועד היכן יש לנו לאהוב את ה' על המתנה הטובה שנתן לנו וביותר שהודיע לנו מקודם כדי שנדע לאהוב אותו, שזה אות עד כמה הקב"ה משתדל לקרב אותנו וללמדנו דרכי ה' בכל ענין וענין. ולהשתדל באהבה ורעות עם חברים ושכנים בכל לב ונפש ובהתענינות רבה, בחכמה עליונה להודיע לחברו בעקיפין ובחכמה, איך שהוא אוהבו כדי שחברו ג"כ יאהבו ותרבה החיבה והרעות בישראל. (**'לקט שיחות מוסר'**).

"נירץ העם פי ביש משנה לרדת מן הקר וינקלה העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים" ('שמות' לב א).

הנה כאשר נתאמת לנו קבלת התורה ממעמד הר סיני, כן יתאמת לנו אמיתת תורתנו הק' שהיא תורת אלקים חיים, מספורו של מעשה העגל מיד אחרי המעמד הנורא הזה, ספרה לנו התורה דבר אשר לא היה אפשר לעלות על דעת כל חוזה חזיונות ומדמה דמיונות, שיקרה מעשה מבהיל כזה אחרי המעמד הנורא והנפלא הזה אשר מימות העולם לא היה כמוהו, שירד ה' באש וענן וערפל על הר סיני ובקולות וברקים וקול שופר.

"מן השמים השמיצה את קלו לנסכך ועל הארץ הקרץ הקרץ את אשו הגדולה ונדבקו שמיכת מתוך האש" ('דברים' ד לו). **"אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום"** (רש"י). **ואמרו;** **"פי מי כל פשר אשר שמע קול אלקים חיים מדבר מתוך האש פמנו ויחיי"** ('דברים' ה כג). **"פנים פנים דבר ה' עמכם בקר מתוך האש"** ('שם' ד). והיה מעמד הר סיני דבר אשר לא היה ולא יהיה כן לעולם. **והיה כל העת;** **"ומראה פבוד ה' פאש אקלת פראש הקר"** ('שמות' כד יז) יום ולילה.

ואחרי כל המעשים הגדולים והנוראים האלו ואחר כל הכבוד הגדול הזה, ספרה לנו תורתנו הק' כי מפני שבושש משה לרדת מן ההר, **השתובב העם משובה גדולה כזו לעשות להם עגל;** **"ויקמו לצחק"** ('שמות' לב ו) **"גילוי עריות ושפיכות דמים"** (רש"י). ונעשה העם פרוע באופן מבהיל כזה, אשר היה מוכרח משרע"ה להשקיט רוחם הסוער בחרב בני לוי ולהרוג מן העם כשלושת אלפי איש ולשבר הלוחות לעיניהם. וכל זה קרה בעוד המלך במסבו אצל הר סיני, בעוד כבוד השכינה שוכן עליו כמראה אש אוכלת.

ימים מספר אחרי המעמד הנורא והקדוש הזה; **"אשר שמע קול אלקים חיים מדבר מתוך האש"** הענן והערפל, הנה מעשה העגל הוא דבר אשר אי אפשר לעלות בדמיונו של אדם שיקרה כזה, שהוא דבר היוצא מטבעו של עולם ואשר אין מושג לנו איך באמת קרה כזאת, רק תורתנו הק' לא יראה לספר לנו כזאת מפני שבאמת היה כן.

הנה ראוי ונכון לומר; שמעשה העגל, אם בשעתו היה לחילול ה' גדול מאד, אמנם לדורות יתהפך מעשה העגל מחילול ה' לקידוש ה', לראות ממנו אמתתה של תורתנו הק', שידעה לספר לנו דבר אשר לא היה אפשר לעלות במחשבתו ודמיונו של אדם ושיצויר שיקרה דבר זר ופלא כזה אשר ספרה לנו תורתנו הק' וביחד עם זה לגלות לנו סודות ממסתרי כחות נפשנו כאשר נבאר בע"ה.

והיוצא לנו מזה; **שנכון פתגם העולם;** נדון וירושע עם הסטרא אחרא חברותא, הדבר הבא לאדם בלי עמל ויגיעה אינו מתקיים. **וחז"ל הרבו לדבר מזה ואמרו;** **"זאת התורה אדם פי נמות פאקל"** ('במדבר' יט יד) **אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה'** ('ברכות' סג). **'ממית'** לא נאמר על מיתת הגוף והפסד בריאות האדם, כי אדרבה גדולה תורה שנותנת חיים בעוה"ז **ובעוה"ב;** **"רפאות תהי לשכך ונשקוי לעצמותיך"** ('משלי' ג ח).

אבל זה נאמר על מי שממית את יצרו ותאותיו ותענוגיו. **"נלא תמצא פאקץ חיים"** ('איוב' כח יג) **'במי שמחיה עצמו עליה'** (רש"י) **'כך היא דרכה של תורה... וחי צער תחיה ובתורה אתה עמל'** ('אבות' ו ד) **"אף חקמתי עמדה לי"** ('קהלת' ב ט) **'תורה שלמדתי באף (כלומר; בטורח ובעמל) היא עמדה לי'** ('ילקו"ש' 'קהלת' ב) **'ארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית בהם'** ('אבות' ו ו) **כולם דברים בלתי קלים 'התקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך'** ('אדר"נ' יז).

וקרה מעשה העגל אחר שהיו במדרגה גדולה במעלת הנבואה, יותר ממעלת כל הנביאים הקדושים חוץ ממשה רבינו ע"ה, כי; **"פנים פנים דבר ה' עמכם"**. ואשר לא נראה ולא נשמע שקרה כזה לאחד מן הנביאים האמתיים היתה הסיבה לזה מפני שבאה נבואתם במתנה בלי עמל ויגיעה, כי אם במעט הכנה של פרישות מבתיהם שלשת ימים, למען יהיו לעדים על קבלת התורה כל העם מקטן ועד גדול, על כן היתה נבואתם רק לשעתה בלבד כפי צורך השעה ואח"כ שבו להיות כמו שהיו, על כן קרה להם מה שקרה אשר לא קרה לשום נביא שיתקלקל באופן מעציב כזה.

הנה למדנו מענין העגל שהחכמה והדעת אינם דברים הנקנים בראיה בעלמא, כי אם בעמל ויגיעה רבה **ודבר זה מפורש בתורה;** **"אתם ראי את פל אשר עשה ה' לעיניכם פאקץ מצרים לפרעה ולכל עבדיו ולכל ארצו. המסות הגדלות אשר ראו עיניך האתות והמפתים הגדלים ההם. נלא נתן ה' לכם לב לדעת ויעינים לראות ואזנים לשמע עד היום הנה"** ('דברים' כט). **וענין;** **"עד היום הנה"** הוא אחרי ארבעים שנה שלמדו תורה, אז ראו שמעו והבינו מה שראו בעיניהם מכבר, אבל טרם שלמדו ועמלו בתורה, לא הועיל להם אף דברים שראו בעיניהם מפני זה קרה להם; **"עד שהמלך במסבו נרדף נתן ריחו"** ('שיה"ש' א יב). ■ **(יסודי הדעת)**

גנזי המלך דברים הטעונים גיזה גנזי המלך דברים הטעונים גיזה

כפירה

"ה' יעזור" אלא אתה תעזור". וזה רומז הכתוב; **"וְנָתַנּוּ אִישׁ כְּפָר נִפְשׁוֹ"** בשעה שצריך לתת יעשה אדם את עצמו ככופר לשעה קלה ויתמוך בפועל ולא רק יאמר; "ה' יעזור". **'(תפוחי חיים)'** ■

התיר לנו מה של דג שיבוטא. אסר דם, התיר לנו כבד' ('חולין' קט). שואל הבעש"ט: "הרי אסר לנו הקב"ה כפירה ומה התיר לנו כנגד?" והשיב: "שכאשר בא אליך יהודי לבקש עזרה אל תאמר לו:

"וְנָתַנּוּ אִישׁ כְּפָר נִפְשׁוֹ... וְלֹא יִהְיֶה כְּהֵם נִגְף בְּפִקְדֵי אֲתֶם" ('שמות' ל יב)

הגמרא אומרת; **'כל מה שאסר הקב"ה התיר לנו כנגדו. אסר לנו חזיר,**

הארמון

אבל וחפוי ראש, נשא עינים אל החלון היחיד אשר בקיר כלאו ולא האמין למראה עיניו; ארמונו של המלך נשקף מולו במלוא פארו והדרו, אורות רבים בוקעים משם ומנגינות שובות לב מתנגנות והוא כלוא מאחורי סורגים בין ארבעה קירות מעופשים וסביבו רק פושעים ובני בליעל. התחילו הרהורי חרטה לכרסם בלבו והתשוקה לשוב אל הארמון גברה בו יותר ויותר ולא ידע שלא היה שם שום ארמון זו היתה הוראתו של המלך; לבנות קירות בדומה לחזית המפוארת של ארמונו מול הכלא כדי שיראה הפוחז ויזכר בארמון ובכל הטובה אשר בו ויזכור את החסר הגדול אשר גרם לעצמו במעלליו, כך אולי יתעשת וישוב מדרכו הרעה. אומר הרב יעקב מג'רבה; הקב"ה נתן לנו בית מקדש אך מרוב טובה וחסד בעטנו וסטינו מדרך הישר, אנחנו חוטאים למרבה הצער ובכל עת שנתפסים בפשענו הננו צועקים: "אנחנו הבנים של הקב"ה תעזבו אותנו" אנחנו נענשים סובלים יסורים, יושבים בכלא פה, יושבים בכלא שם. אמר הקב"ה: "שמרו שבת וקיימו מצותיה ובשבת תרגישו קצת מעין עולם הבא, תראו את הארמון מול עיניכם, מראה הארמון יעזור לכם להתעשת ולשוב בתשובה ואז תזכו לגאולה שלמה". ■

הוא היה משתכר ומתהולל ונתפס שוב ושוב במעשים מכוערים ובלתי הגונים. בכל פעם שנתפס על ידי שוטרי המדינה בקלקלתו ובקשו לקחתו למאסר, היה צועק: "אני חתנו של המלך". והיו משחררים אותו ושולחים אותו לחפשי. ההשפלה והבזיונות שנגרמו למלך היו כבר בלתי נסבלים. לא עבר זמן רב ואותו בחור הולל עזב את בת המלך, השאיר אותה לבדה וברח לעיר אחרת להתהולל שם כאות נפשו. באה הנסיכה המסכנה אל אביה המלך ואמרה: "מה אעשה, אבא?" אמר לה המלך: "שבי פה בינתיים, נמתין מעט ונראה איך יפול דבר". המתינו מעט והבחור לא התעשת ולא חזר מדרכו הרעה, המתינו עוד והבחור איננו מתכנן לשוב. יום אחד קרא המלך לבתו ואמר לה: "לכי נא לחפש אחרי וראי אם רוצה הוא לשוב אליך". הלכה הנסיכה אל הבחור הסורר אך הוא לא חפץ לשוב אליה ואל הארמון. ראה המלך כי כן הגה רעיון ואמר לבתו: "קחי את המכתב הזה ותני אותו למושל אשר שמתי על אותה עיר". המושל קיבל את מכתבו של המלך ומיד עשה כצויו הוא הביא פועלים והם בנו בנין בדיוק לפי הוראותיו המדויקות. שבועים לאחר מכן תפסו שוטרי המושל את הפרחח והכניסוהו לכלא. ישב הבחור בכלא

"וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֻט" ('שמות' לא טז)

רבי יעקב מג'רבה ממשיל משל; למלך אחד היתה בת יחידה והוא ביקש למצוא לה חתן מוצלח אך למרות חיפושיו הנמרצים לא מצא את הבחור המתאים. יום אחד נודע לו שבמדינה שכנה חי בחור שעונה על כל דרישותיו וראוי לבתו האהובה, הבעיה היתה שאותו בחור טוב, יושב שם... בכלא. העובדה הבלתי נעימה לא הרתיעה את המלך והוא פנה אל שליטי המדינה וסיפר להם את ספורו: "יש לי בת אהובה ואני צריך עבורה את הבחור ההוא ודוקא אותו". שליטי המדינה השכנה לא כל כך התרגשו ולא רצו לשחרר את הבחור ולתתו למלך. התארגן המלך והביא חילים שנכנסו למדינה השכנה ובצעו שם הפיכה, הוציאו את הבחור מהכלא והביאוהו לארמון המלך. הבחור היה חסר כל ועל כן נתן לו המלך את כל צרכיו מראשית ועד אחרית בשפע רב ובמאור פנים והשיא המלך את בתו לאותו בחור בחתונה מפוארת רבת מוזמנים. הבחור הוא מרב שפע וכל טוב, בעט בטובה ומירר את חיי אשתו הנסיכה וגרם לכל משפחת המלוכה בושות ובזיונות בהתנהלותו הנלוזה,

שבירת הלחות

בהיותו בהר כשאמר לו ה' מעשה העגל והוחלט אצלו כבר אז לשוב, אלא משום שרצה משה רבנו ע"ה לשבור את לב העם ולהסעיר דעתם בראותם אשר משה משבר לעיניהם סגולה נפלאה כזו ויהיו נעצבים... כשנשברה לעיניהם סגולה שאין כמוהו בעולם' **'(אורה של תורה)'** ■

הלוחות שהיו כתובים בכתב ה' יתברך. תירוץ זה מסביר; מדוע לא שבר משה רבנו את הלוחות בהר כאשר שמע מפי הקב"ה שעשו ישראל עגל אלא רק כאשר ירד מההר וראה את בני ישראל סוגדים לעגל שבר את הלוחות וכפי דבריו הקדושים של הנצי"ב; 'משום שמה התחכם ולא שבר את הלוחות

"וַיִּשְׁלַח מִיָּדוֹ אֶת הַלְּחָת וַיִּשְׁבֵּר אֹתָם תַּחַת הַהָר" ('שמות' לב יט)

הנצי"ב בפירושו 'העמק דבר' מפרש; מעשה שבירת הלוחות שימש כאמצעי כדי לשבור את לב בני ישראל כדי שירגישו את חומרת עונם במעשה העגל עד כדי כך שראוי היה לשבור את

פרשת 'כי תשא'

"מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַה' "

"מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַה' " (שמות')

(ג' ל)

שאל רבנו חיים ויטאל זצ"ל: "מדוע; **"מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל"** ולא שקל שלם?" ותירץ: **"מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל"** בא לכפר על חטא העגל וידוע כי **הערב רב** עבדו את העגל במעשה, בריקודים ובמחולות סביבו ואילו **בני ישראל** חטאו רק במחשבה. ומחשבה בלי מעשה הרי היא כמחצית בלבד **לכן יתנו; "מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל"**. ('עץ הדעת טוב')

"הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט"

(שמות' ל טו)

פירש ה'בן איש חי' זצ"ל; העשיר במצוות ובמעשים טובים לא יתגאה בהם, כי במה נחשבים מעשיו לעומת גדלות הבורא. והדל במצוות לא יפול לדכאון כי גם זה מתחבולות היצר, אלא יתאזר בשמחה וישאף להתעלות.

"וַיִּשְׁמְרֶתֶם אֶת הַשֶּׁבֶת כִּי קֹדֶשׁ הוּא לְכֶם מִחֻלֵּי מוֹת יוֹמָת" (שמות' לא יד)

פעם בא יהודי לפני ה'חפץ חיים' וביקש להרים תרומה לשיבה בראדין אלא שאותו יהודי היה מחלל שבת. החזיק ה'חפץ חיים' את ידו של התורם ליטפה בחום והחל בוכה. **תמה התורם לפשר בכיו של הרב ושאל את ה'חפץ חיים':** "על מה ולמה רבנו בוכה?" **השיב לו ה'חפץ חיים':** "שהוא בוכה על היד הזאת שתשרף בגיהנם וכואב לי עליך מאד שהרי אתה מחלל שבת". **לאחר כמה רגעים החל התורם ג"כ לבכות ואמר ל'חפץ חיים':** "אני רוצה לחזור בתשובה ולשמור שבת אלא שאני מוכן להתחיל רק מהשבת הבאה. את השבת הזאת אינני יכול לשמור עלי לסיים את עסקי". **אמר לו ה'חפץ חיים':** "אני הייתי מוכן להרשות לך זאת". לו השבת היתה שלי, אבל השבת היא לא שלי, אלא של הקב"ה".

"וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשֶּׁבֶת"

לעשות את השבת לדרתם ברית עולם. כיני ובין בני ישראל אות הוא לעולם (שמות' לא טו-טז)

בעל 'ערוך לנר' זי"ע בספרו 'מנחת עני' כותב; בשנים שבהם חל יום א' דראש השנה בשבת היו השנים הטובות ביותר של עם ישראל שנים שבהם הכירו מלכי האומות בכחו ובסגולתו של עם סגולה ולא הצרו לו במאומה **ומאידך;** השנים שבהם חל יום א' דראש השנה בשבת היו השנים הקשות ביותר של עם ישראל, בשנים אלו ארעו חרבנות בתי המקדש והתרחשו צרות ופוגרומים נוראים... **ולכאורה;** מה פשר התופעה הפלאית הזו? **מביא בעל 'ערוך לנר' את הסברו של הגה"ק מהרא"ל מינין בעל 'מלוא העומר' זי"ע;** כאשר חל יום א' דראש השנה בשבת, השבת היא 'מאן דאמר' ואז היא באה לפני הקב"ה בדברי סנגוריה על עם ישראל ומשתדלת להמתיק את דינם ויש שנה שהקב"ה מאזין לדברי הסנגוריה הללו וגוזר את הדין לטובה, אך יש שנה שהוא אינו מוכן לשמוע לדבריה של שבת קדש. **וזה יובן על פי משל;** אחד משריו החשובים של המלך הואשם בעבירה חמורה ויצא דינו למות, לא עזרו כל ההשתדלויות של מקורביו שניסו לדבר על לב המלך כדי שיחון אותו, המלך סירב לשמוע. והנה אשתו של השר היתה התופרת של בגדי המלך ובגין זה היו לה קשרים רבים בחצר המלכות, משראתה בצרת בעלה הבטיחה לו שתמליץ עליו טוב בפני המלך עד שיחון אותו ממות לחיים. וכך עשתה, הלכה לארמון המלוכה והתחננה לפני המלך תוך שהיא מזכירה את עובדת היותה תופרת הבגדים המלכותיים ואם בעלה יומת היא לא תוכל לשרת את המלך. והנה ראה זה פלא, מה שלא הצליחו השרים וכל יתר המקורבים לעשות הצליחה אשה זו לעשות ברוב חכמתה והמלך חנן את בעלה. **והנה עוד מקרה דומה;** שר נוסף שחטא למלך ויצא גזר דינו מות ואשתו ג"כ היו לה תפקידים חשובים בחצר המלכות והבטיחה לו להשתדל אצל המלך, הלכה האשה אל המלך והזכירה הכל כדברי הנ"ל, **אך ראה זה פלא;** דברי האשה השניה לא התקבלו. התענינו השרים בסיבת הענין שהרי בודאי לא היה זה דין שרירותי כראות עיני המלך אלא סיבה

היתה לו מדוע קיבל טענותיה של זו וסתר את דבריה של זו. **מסביר ה'ערוך לנר';** נכון שגם דבריה של האשה השניה נאמרו בטוב טעם והיו אמורים להתקבל על לבו של המלך אבל הבעיה שעל פניה נראו סימני חבלה כתוצאה ממכות שהיכה אותה בעלה הרשע. **אמר לה המלך:** "בודאי שאני רוצה שתמשיכי לעבוד בחצר המלוכה ודוקא בשל כך אוציא להורג את בעלך כדי שגם את תשארי בריאה ושלמה". **והנמשל;** באותם שנים שעם ישראל שומר על השבת כראוי האזין הקב"ה לדברי הסנגוריא של השבת ופדה את עמו מכל צרה וצוקה, **אולם בשנים שהיתה השבת מחוללת ובזויה פנה ה' אל השבת ואמר לה:** "בתי, דוקא בגלל שאני אוהב אותך ורוצה בטובתך אאבד את בני מן העולם כיון שרק כך אוכל להביאם לידי שמירת שבת".

"וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים" (שמות' לב א)

ראו מה בין דור המדבר לדורות אחרונים; דור המדבר התפרק מכספו וזהבו על מנת לעשות מהם אלהים. ואילו דורות אחרונים מתפרקים מאלקים על מנת לעשות ממנו כסף וזהב. (רבי אייזל חריף)

"אֵינָא חֲטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְּדוּלָּה" (שמות' לב לא)

ידוע הקושיא; משה רבנו בא להעתיר עבור עם ישראל ולבסוף הוא הגדיל את חטאם? **אומר על כך הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זצ"ל;** **שהתנאי העיקרי לתשובה היא;** הכרה בחטא ולא לחפש תירוצים... אלא יודה האדם כי נכשל בחטא ויתחרט על זה בשברון לב. **תשובתו של אדם הראשון לא הועילה לו מאחר וניסה לתרץ את חטאו ואמר:** **"הָאִשָּׁה אָשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי"** ('בראשית' ג יב). **כשמשא רבנו רצה שתתקבל תשובתם של בני ישראל אמר:** **"חֲטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְּדוּלָּה"** הם מודים שחטאו חטאה גדולה אינם מנסים לתרץ ולהצדיק

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

בְּנִקְרַת הַצּוּר עלִיךְ לְכּוּפֵף עֲצֻמְךָ וּלְהִיּוֹת נֹסֵת וּשְׂפֵל בְּרַךְ" ('אֲמַרְי דַּעַת').

"וּמִשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֱהָל וְנָטָה לוֹ מַחוּץ לְמַחֲנֶה... וְהָיָה כָּל מִבְּקָשׁ ה' יֵצֵא אֵל אֱהָל מוֹעֵד אֲשֶׁר מַחוּץ לְמַחֲנֶה" ('שְׁמוֹת' לֵג ז)

מובא בשם הגאון הרב מאונסדורף זצ"ל; כונת הכתוב אפשר לומר על דרך המוסר; הנה לרגלי חטא העגל נתברר למשה כי ישנם צבועים שלמראה עין הם כשרים ולבם בל עמם, לכן התחכם משה רבנו ע"ה ונטה אהלו מחוץ למחנה ואז רק האנשים שתוכם כברם נשאו נפשם ללכת גם מחוץ למחנה כי לא חשו על טרחתם, לא כן הצבועים לא באו. וזה שסיים הפסוק כי אז רק; **"כָּל מִבְּקָשׁ ה' יֵצֵא אֵל מַחוּץ לְמַחֲנֶה. וּבִזָּה מוֹבֵן מֵאֲמָרָם; שְׂבִיבִים שְׂסַלְקוּ אֶת שׂוֹמְרֵי הַפֶּתַח וְנִיתָן רִשׁוֹת לְכָל תַּלְמִיד לְהַכְנִס; נְתוּסָפוּ סַפְסָלִים בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ** ('ברכות' כח). ולא נאמר שנתוספו תלמידים, אבל בשעה שבאו רק התלמידים שתוכם כברם לביהמ"ד המה עמדו לשמוע תורת רבם ולא שאלו ספסלים אבל כשנכנסו גם תלמידים שאין תוכם כברם נשמע קול זעקה שחסרים ספסלים, כי עבורם היתה העמידה למשא ורצו לישב והיה הכרח להוסיף ספסלים. ('לקוטי בתר לקוטי') ■

"הֲנֵה מְקוֹם אֲתִי וְנִצְבָּתָ עַל הַצּוּר" ('שְׁמוֹת' לֵג כֵּא)

כשנשא רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל את דרשתו השניה כשהגיע למלא משרת רב העיר בעיר גלינא, בית הכנסת היה מלא מפה לפה באנשים מכל החוגים והזרמים בעיר, בראש הנאספים היה הרבי רבי בצלאל יהושע מגלינא ואף מבין החוגים הציונים הפושרים באו להתרשם מדמותו של הרב. בדרשתו הציג את תפיסת עולמו של תפקידו של רב בישראל ושירטט את אופי קוי הפעולה שינחו אותו בעבודתו, **הוא פתח במימרא ששיקפה את עולמו הפנימי ואת תמצית משנתו ואורח חייו: "בפרשת כי תשא נאמר; "נִיאֲמַר ה' הֲנֵה מְקוֹם אֲתִי וְנִצְבָּתָ עַל הַצּוּר. וְהָיָה כָּל מִבְּקָשׁ ה' יֵצֵא אֵל מַחוּץ לְמַחֲנֶה. וּבִזָּה מוֹבֵן מֵאֲמָרָם; שְׂבִיבִים שְׂסַלְקוּ אֶת שׂוֹמְרֵי הַפֶּתַח וְנִיתָן רִשׁוֹת לְכָל תַּלְמִיד לְהַכְנִס; נְתוּסָפוּ סַפְסָלִים בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ** ('ברכות' כח). ולא נאמר שנתוספו תלמידים, אבל בשעה שבאו רק התלמידים שתוכם כברם לביהמ"ד המה עמדו לשמוע תורת רבם ולא שאלו ספסלים אבל כשנכנסו גם תלמידים שאין תוכם כברם נשמע קול זעקה שחסרים ספסלים, כי עבורם היתה העמידה למשא ורצו לישב והיה הכרח להוסיף ספסלים. ('לקוטי בתר לקוטי') ■

את חטאם, אלא חוזרים בתשובה שלמה לפני מתוך שברון לב אמיתי ולכן ראויים הם למחילה גמורה.

הצדיק רבי יחזקאל מקוזמיר זצ"ל המשיל את דרכו של היצר הרע לאותו גנב פולני; בפולין של אז שררו עוני ודחקות והמציאות הקשה הולידה והצמיחה מחות חריפים ומתוחכמים... יושב לו חנוני בחנותו ובמגירת הדלפק מזומנים שנאספו מפדיון סחורתו ומחוץ לחנות מהלך לו אנה ואנה גנב וחושב על אלף ואחד דרכים כיצד לגנוב את המזומנים ממגירת השלחן ולשלשלם אל כיסו, אך דא עקא שהחנוני אינו עוזב את מקומו וכל עוד הוא יושב על כסאו אין כל דרך לגשת אל המגירה. מה עושה הגנב? ניגש אל אחד מנערי הרחוב ומציע לו שתי פרוטות אם יגש אל החנות ויחטוף קובית סוכר מעל הדלפק. הנער מסכים בחפץ לב וכאשר הילד חוטף קובית סוכר ונמלט על נפשו, החנוני קם ממקום מושבו וממהר לרדוף אחריו, או אז נכנס בלאט הגנב הפולני אל החנות ומרוקן את המגירה המלאה מטבעות אל כיסיו... **כך הוא הנמשל; היצר הרע מסיח את דעתו של האדם בדבר של מה בכך וכאשר מפנה האדם את כל תשומת לבו אל הדבר הפעוט מנסה היצר להכשילו בדבר גדול. ('משל למה הדבר דומה')**

גילוח בתער

לבוא לפני רבנו האר"י ז"ל ולספר לו על כל המראה הנורא אשר ראו עיניו כדי שהרב ימציא להם תרופה ותיקון. כשהרב יעקב אבולעפיא ז"ל הבטיח להם תיכף איש אחד אחז את הרב וירכיבהו על כתפו ובזמן קצר הביאו לעיר צפת ת"ו. הרב בא תיכף לפני רבנו האר"י ז"ל ויספר לו כל אשר ראה. **אמר לו רבנו האר"י ז"ל: "האומללים האלו היו מגלחים זקנם בתער בחייהם ועל כך יצא משפטם קשה להתגלגל לשוורים חורשים". והוסיף האר"י ז"ל: "כי גם הרב משרש נשמתם של אלו לכן נתגלגלה הזכות הזו על ידי זכאי כמוהו כדי לתקן להם תיקון גמור". אז מסר לו רבנו האר"י ז"ל סדר התיקון והכוונות והוא עשה אותם בשלמות אח"כ באו אליו האנשים בחלום ואמרו לו: "תנוח דעתך שהנחת את דעתנו, כי ברוך ה' באנו אל המנוחה השלמה". ■**

בדרכה, כשהתעורר הרב מצא את עצמו יחידי בודד ועזוב וישב משתומם כשעה אחת תחת אחד השיחים וישא עיניו וירא אנשים משונים מאוד חורשים בשוורים ורודים אותם באכזריות גדולה והשוורים מושכים העול בכובד עצום ובאופן מבהיל ושועתם וזעקתם עלתה השמימה, עד כי נבהל הרב ותצילנה אזניו משמוע ומה מאד השתומם אחר כך בראותו שנהפכו השוורים לבני אדם והבני אדם שרדו קודם לכן בשוורים נהפכו לשוורים והיו רודים ומכים אותם עד שעות הערב. אז נגשו האומללים לפני הרב שהסתכל בהם ויפלו על פניהם ויתחנונו על נפשם שיצילם מיסורים אלו כי שמעו מאחורי הפרגוד שתיקון נפשם תלוי בידי הרב האר"י ז"ל בצפת ת"ו. ומאת השם היתה זאת שהרב נרדם ונשאר בודד למען יראה בעיניו ובאזניו ישמע כדי שירחם עליהם

"נִיאֲמַר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל שׂוֹבֵי עַל כְּנִיָּה... וְנִתְּנִי אֶת אֲשֶׁר אֶחָן וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֶרְחַם" ('שְׁמוֹת' לֵג ט)

מעשה שהיה בימי רבנו האר"י הקדוש זיע"א; הרב הגאון יעקב אבולעפיא ז"ל רצה לנסוע למצרים ויבוא לפני רבנו האר"י ז"ל להתיעץ ולהימלך עמו על דבר נסיעתו ולקבל ממנו ברכת הדרך. **רבנו האר"י חיצק את רוחו ואימץ את לבבו ויברכהו שילך לשלום ואמר לו: "בשובו יתגלגל זכות על ידי זכאי כמוהו לעשות תיקון גדול" אך לא אמר לו התיקון שעליו לעשות. לאחר מכן נסע רבי יעקב אבולעפיא ז"ל למצרים ובשובו חזרה לארץ ישראל עם שיירה גדולה בהיותם במדבר נפלה תרדמה על רבי יעקב אבולעפיא וירדם, השיירה לא הרגישה בו והמשיכה**

מרבנו מרן בעל 'אילת השחר' שליט"א

קיימי עניים קודם פורים

שאלה: "מי שיש לו מעות המיוחזים לצדקה כמה ימים לפני פורים, אם ישמרם לפורים או יחלקם מיד?" השיב רבינו: "דאם קיימי עניים שצריכים עכשיו למעות, מחוייב ליתן מיד ולא ישמרם לפורים".

חשיבות פרוטה בזמנינו

בענין 'מתנות לאביונים' חושש רבינו למה שאמר פוסק הדור; דשיעור מתנה היא חמשים שקלים. וביאר רבינו: "דאף שהביא המ"ב בשם הריטב"א; 'דסגי בשתי פרושות' (תרצ"א), אין ראייה מזה לזמנינו, דבזמננו היה לפרוטה ערך הרבה יותר מבזמנינו. ואם אחד יקדש בזמנינו אשה בפרוטה שהיא בערך 13 אגורות, אף דלחומרא ניהוש לקידושין, אבל אי"ז ודאי קידושין, דבזיון גדול הוא להתקדש בפרוטה, שאין לה כיום שום ערך". ואדרבה זן רבינו; אם עדיין מספיק חמשים שקל, דיכול להיות שאחרי שעלו המחירים בשנים האחרונות, בכדי שיהי' שיעור סעודה צריך להוסיף!?"

משלוח מנות בזכיה מן ההפקר

יש להסתפק; במי שנמצא עם חבירו לבד במדבר ומניח משלוח מנות על גבי הסלע ומפקירם ונטלו חבירו משם, אם יצא ידי 'משלוח מנות', דאף שבמציאות זכה חבירו מן ההפקר, אבל הדברים ברורים שהפקירו כדי שהוא יקח ומרבה אחיה ורעות ואולי יוצא בזה תקנת חכמים של משלוח מנות!?"

מתן – בסתר ומשלוח – בגלוי!

'מתנות לאביונים' אין צורך שהעני ידע מי הנותן לו, כיון שאי"ז כדי להרבות אחיה ורעות ואדרבה ראוי ליתן בסתר, כמו כל צדקה. אך ב'משלוח מנות' אם לא ידע המקבל מי שלח לו המתנות, לא יצא השולח ידי חובתו, דחסר בזה עיקר התקנה שהיתה להרבות אהבה ורעות.

היכן חציה של מגילה?

במ"ב נסתפק; 'במגילה שנמחקה

חציה בדיוק, אם היא כשרה!?" (תרצ"ט). והתפלאו על זה; כי מספר התיבות במגילה הם 3045 – שלשת אלפים וארבעים וחמש, מספר שאינו נחלק לשתיים וא"כ אין מקום לספק, דממנ"פ; או רובו כתוב או רובו מחוק. והביאו לתרץ בשם שר התורה מרן הגר"ח קניבסקי שלט"א; דמייירי; בכתב את המגילה בשאר לשונות ובה משתנה מספר התיבות ושייך שיהיה מספר זוגי המתחלק לשתיים.

אך רבינו העיר על תירוץ זה, באמרו: "דלענין מספר התיבות נקבע לפי המקור, שהוא לשון הקודש". והביא משל; תיבת – 'אסור', כשהיא נאמרת בשפת האידיש אומרים – מען טאר נישט, ג' תיבות, אך בדין זה נחשב רק לתיבה אחת וכך בכל הדברים, ממילא עדיין הקושיא בעיצומה, האידך יתכן חציה של מגילה? (וסברא זו ס"ל לרבינו; גם בנוגע למצות תלמוד תורה שמקיים בכל תיבה ותיבה, דגם כשאומר באידיש שזה יותר תיבות, אינו נחשב למצוה בפני עצמה רק כפי שזה נאמר בלשון הקודש, רק יקבל יותר שכר היות וטורח יותר במה שמדבר כמה מלים – הובא לעיל בגליון 'פרי חיים' קלב).

עושה לה עמוד בסופה

כתב המחבר; 'שהמגילה צריכה עמוד בסופה. ואם אין לו עמוד, בודאי המגילה כשרה, אך לכתחילה ראוי לעשות' (תרצ"ב). ומסתפק רבינו; אם עמודי 'עץ חיים' בספר תורה מעכבין את כשרות הספר תורה?

קריאת ויבא עמלק לבן עיר

בשושן פורים שהוא ביום שני, בן עיר שנמצא בירושלים בבוקר, באופן שלא נתחייב בפורים דכרכים, אינו יכול לעלות לתורה ל; 'נבא עמלק' ('שמות' יז ה) כיון שחיובו הוא קריאת פר' השבוע, אמנם אינו מחוייב לחפש קריאת השבוע.

לבסומי – ולא להשתכורי

'מחייב איניש לבסומי' ('מגילה' ז:) לא שייך לומר שהמצוה היא ממש להשתכר, דחז"ל לא יחייבו יהודי

מצוה – 'לקחת מעצמו את השכל', רק הכונה; 'לבסומי', היינו; שיהיה זחוח מעט והכל במצב שהוא שולט על מעשיו ומחשבתו. ומספר רבינו: "האיך שהגאון המופלג רבי משה סולובייצ'יק זצוק"ל היה שותה הרבה בפורים והיה מדבר דברים נשגבים ביותר".

ומקום אתי לספר דבר נורא שראיתי בעיני לפני הרבה שנים, אצל הגאון הצדיק רבי ישראל יצחק קלמנוביץ שליט"א; שבהזדמנות מסוימת כשנשאל רבינו ליתן שמות של צדיקים שראוי ליקח מהם ברכה, מנה אותו ביניהם - ששתה כמות גדולה מאד של יין בסעודת פורים והיה מדבר דברים גדולים בתורה ויראה, נפלא מאד. ולאחר מכן הלך עם בני חבורתו להתפלל מעריב וכל הדרך היה צורך לתמכו משני צדדיו שלא יפול. וכשהגיע לבית הכנסת אמר שרוצה לעבור לפני התיבה! והי' זה לפלא בעיני כולם וניגש אליו אחד ושאל אותו: "הרי שיכור אסור להתפלל!"

השיב לו הצדיק: "יין קשה – פחד מפניגו..." ('בבא בתרא' י). ומאותו רגע נעמד במקומו ונשקע במחשבה עמוקה מאד, עם עינים בוהקות וחודרות אשר היה פחד לראות ואחרי כמה רגעים כאלו סר יינו מעליו וחזר להיות כאחד האדם והיה זה לפלא ממש. וכשסיפרתי את זה לרבינו מרן שליט"א התפעל מהדבר ואמר: "לא כל אחד יכול לעשות כזה קונץ..."

חיבה יתירה נודעת לעיר...

כשבא בימים אלו לרבינו הגאון הגדול רבי דוד שוסטל שליט"א מראשי ישיבת לייקווד, לפני היפרדו מסר עמו רבינו פריסת שלום לכל תושבי לייקווד היקרים. והוסיף להתעניין על ראש העיר היקר והרחיב רבינו על חובת קביעת עתים לתורה גם להעוסקים בצרכי ציבור. וכשאמר הגאון ר' דוד שליט"א: "כי גם העוסקים עם הציבור הם מתלמידי הישיבות הקדושות". התבטא רבינו: "שהעולם אומרים: "מי נקרא גנב, האם מי שידוע לגנוב, או מי שגונב בפועל? הרי בודאי רק זה שגונב ממש". כך גם בנוגע ללמדן, שאינו נקרא למדן מי שידוע ללמוד, אלא מי שלומד בפועל".

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

בחייה היתה גלמודה, באשר לא נשאר לה שום קרוב בעולם".
ושנים רבות היתה הרבנית ע"ה באה לשמוע הבדלה במוצאי שבתות (כשהיה רבינו מוסר שיחתו הקבועה בישיבתו הק' 'גאון יעקב') אצל בעלה הרה"צ ר' צבי ב. וולף זצ"ל.
■ תנצב"ה

ע"ה והרבנית הצדקנית מרת תמר ע"ה נו"ב של רבינו יבלחט"א. והתבטא עליה רבינו: "אשת חבר כחבר".
וכהשתתף רבינו במסע הלוייה (שיצא ללכת רק באופן שלא יגרם ביטול תורה דרבים בשיעור) אמר: "כי כל מת נקרא דל, כמו שכתב רש"י: 'אין לך דל מן המת' (ברכות' יח.) וצדקנית זו כבר

"ונתתי להם כביתי וקהלתי יד נשם טוב מקנים ומבנות" (ישעיה' נו ה)
הלכה לעולמה השבוע האשה הצדקנית מרת מלכה שרה וולף ע"ה אלמנת דו"ז המחנך הדגול הרה"צ ר' צבי בנימין וולף ז"ל. ושנים רבות החזיקה קרן וגמ"ח להכנסת כלה ביחד עם הרבנית רבינוב

הפוטנציאל

ושיבר כל המידות הרעות והשתדל להכניס עצמו במידות טובות... ולכך; משה היה כלול בו שתי בחינות; טוב שהוא האמת ורע גמור שהוא מות. ולכך; הם לא הבינו ולא הסתכלו אל האמת וראו רק הבחינה הרע שהיה בו... (בעש"ט 'קרח')

יהודים". וחברו משיבו: "ריקה, אדם ששלט על מלאכת המשכן, אין אתה מבקש שיהא עשיר?" (ילקו"ש' 'שמות' לח). 'שחשדהו באשת איש' (תנחומא' 'קרח'). פירש הבעש"ט; כי מרע"ה נולד "רשע גמור" והיו לו כל המידות הרעות אך הוא היפך

"והביטו אחרי משה עד באו האהלה" ('שמות' לג ח)
'רבי המא אמר: 'לגנאי. היו אומרים: "ראה צוארו ראה שוקיו ראה כרעיו אוכל משל יהודים שותה משל יהודים וכל מה שיש לו משל

מגילת אסתר בקריאה תימנית

מפי ר' זכריה יצחק בן עוואד זצ"ל

ניתן להשיג במשרדי 'שופר'

רח' מתתיהו 10 ב"ב 03-6777779

107

ארגון 'שופר' מתכבדים להודיעכם על סופ"ש חמישי-מוצ"ש פרשת 'כי תשא' יח' אדר 28/02/13

בהשתתפות הרב **אמנון יצחק** שליט"א ורבנים נוספים

במלון מדיסון *** דלאקס רח' העליה 17 נהריה

נותרו חדרים אחרונים ההרשמה בשעת התשלום לתשומת ליבך: כל ביטול שיתבצע לאחר שבוע מן ההרשמה כרוך בעמלת ביטול הרישום בימים א-ה בין השעות 09:00 - 15:30

03-6777779 שלוחה 557/516

בברכה, 'שופר' - ארגון להפצת יהדות